

Zrádný ucháč obecný

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Na jaře od března do května můžete v jehličnatých lesích najít houbu ucháč obecný (*Gyromitra esculenta*) známou také pod lidovým názvem „čertova houba, kačenka, kopeček, křapáč“ nebo dokonce „smržice“.

Přestože její druhové jméno obecný znamená hojný, je ve skutečnosti výskyt této houby poměrně řídký.

Klobouk ucháče je typicky laločnatě zprohýbaný a dosahuje šířky až 10 cm. Noha

ucháče je bělavá a krátká. Ucháčů je více druhů, všechny jsou si navzájem podobné. Na Valašsku je nejčastější ucháč obecný. Záměna je možná ještě za některý z jedlých smržů.

Nejčastěji roste ucháč obecný v jehličnatých lesích, zejména pod borovicemi, na holé půdě nebo v mechu a jehličí. V oblibě má lehčí písčité půdy.

Překlad latinského názvu do češtiny prozrazuje, že byla tato houba dlouho považována za jedlou. S tímto

tvrzením se můžeme setkat např. ve starších houbařských atlasech. Dokonce ještě v roce 1950 se u nás mohl ucháč obecný prodávat na trzích jako jedlá houba. Teprve poté, co se začaly objevovat první otravy, byl podroben výzkumům. V roce 1966 se z ucháče obecného podařilo získat jedovatou sloučeninu gyromitrin. Tím

se konečně prokázala jeho jedovatost. Gyromitrin patří mezi tzv. tepelně nestabilní jedy, jejichž účinek skoro úplně zmizí povařením a sušením.

Většina houbařů tedy ucháč poobědvá bez újmy na zdraví. Nedočkaví hladovci, kteří jej povaří jen krátce, ale mohou skončit v nemocnici nebo i v márnici. Jed působí především na trávicí ústrojí a játra, otravy průběhem připomínají otravy muchomůrkou zelenou a mohou končit smrtí. Proto si na tuto čertovu houbu raději nechme zajít chuť.

**Autor: Mgr. Jitka Wolfová
mykolog, Muzeum regionu Valašsko**